

Månadsrapport till nämnd

Socialnämnden

Apr 2026

2026-05-20

Diarienummer: 26SON5

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport.....	3
2 Resultat	3
3 Årsprognos	7
4 Investeringsverksamhet	8
5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU).....	8

1 Resultatrapport

Socialnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
TOTALT	202601-202604	202601-202604		2025 / 2026	202601-202612
Intäkter					
Taxor och avgifter	1 509	2 002	-494	-34,3%	6 007
Hysesintäkter	2 418	2 332	87	-3,8%	6 995
Statsbidrag	9 522	6 124	3 398	57,1%	18 692
Övriga intäkter	11 598	9 857	1 741	14,7%	30 223
Kommunbidrag	228 678	228 672	6	0,1%	686 016
Summa intäkter	253 725	248 987	4 738	1,7%	747 933
Kostnader					
Personalkostnader	-129 718	-134 434	4 716	4,2%	-411 607
Inhyrd personal och konsulter	-5 510	-820	-4 690	630,5%	-2 460
Bidrag och transfereringar	-4 390	-5 360	969	12,6%	-16 079
Köp av verksamhet och entrepren	-98 147	-78 249	-19 898	21,0%	-245 610
Hyror och fastighetskostnader	-12 635	-13 538	903	-17,0%	-40 664
Övriga kostnader	-10 077	-8 245	-1 832	24,3%	-24 736
Material och förbrukning	-1 154	-1 014	-140	26,5%	-3 042
Fordon och transporter	-862	-756	-106	29,7%	-2 268
Måltider	-274	-248	-25	5,9%	-756
Avskrivningar och intern ränta	-288	-237	-51	3,7%	-711
Summa kostnader	-263 055	-242 901	-20 153	11,6%	-747 933
Resultat	-9 330	6 085	-15 415		0

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för socialnämnden, april 2026

Ackumulerat resultat uppgår till -9,3 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Utfallet avviker mot budget med -15,4 mnkr.

I huvudsak kan avvikelsen mot budget kopplas till HVB-placeringar. Redan under hösten ökade antalet placeringar och en stor del av dessa är nya/för nämnden tidigare ej kända ungdomar. Vid en jämförelse med samma period förra året är utfallet högre i år. Kostnaderna för öppna insatser/stödinsatser har dock minskat i förhållande till föregående år. Ambitionen av de besparingar som gjordes efter beslut som fattades 2024 kvarstår. Det innebär att nämnden strävar efter att ha så få placeringar som möjligt eller kortare placeringstider och att tillgodose vårdbehoven genom egna öppenvårdsinsatser.

Kommunstyrelsen har i februari beslutat tillföra nämnden kompensation för helårseffekt av hyror och kapitaltjänstkostnader för investeringar gjorda under 2025 med 60 tkr inklusive omfördelning på delegation enligt punkt 16 i kommunplanen.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet per verksamhetsområde

Utredning vuxen -7,0 mnkr (mars -5,2 mnkr)

Avvikelsen beror på att kostnaden för de externa köpen fortsatt är höga, framför allt HVB-placeringar enligt SoL. Många av placeringarna på Utredningsenhet Vuxen hänförs från placeringar som gjort av Utredningsenhet Ungdom från början, och att en stor anledning tros vara de händelser som utspelades hösten 2025.

Jämfört med december 2025 finns tendenser till en stabiliserande/vikande kostnadsutveckling. Kartläggning görs i varje enskilt ärende för att eventuellt kunna avsluta placeringar till förmån för egen regi.

En granskning av ökningen av placeringar har gjorts. Löpande sammanställningar av aktualiseringsdata för vuxna (vid vilken ålder man aktualiseras inom socialtjänsten) visar genomgående en genomsnittsålder på 35 – 40 år. Socialtjänsten möter personer med en missbruksproblematik förhållandevis sent, när missbruket har eskalerat och de sociala konsekvenserna har blivit stora. Inga tendenser skönjas att socialtjänsten möter yngre personer. Även här krävs ett närmare samarbete med regionen där konsekvenser av samsjuklighetsreformen förhoppningsvis kan förändra detta tillstånd, dvs. att fler unga vuxna med allvarligt riskbruk får stöd och hjälp i ett tidigare skede.

I maj föreslås nämnden fatta beslut om att även göra det enklare för personer med skadligt bruk och beroende att söka vård och behandling till Öppenvårdsenhet vuxen. Verksamheten behöver fortsätta det regelbundna arbetet med att utveckla öppenvårdsinsatserna utifrån individernas behov.

Rekryteringsenheten +2,1 mnkr (mars +1,7 mnkr)

Arbetet med att inventera nätverket (på uppdrag av mottagningsenheten samt utredningsenheterna) har påverkat köpen av konsulentstödda jourhem i positiv riktning. Budgeten reducerades inför 2026, och kostnaden har fortsatt att minska. Även ersättningen i form av arvode och omkostnader till uppdragstagare har sjunkit jämfört med motsvarande period förra året.

Utredning ungdom -11,4 mnkr (mars -7,1 mnkr)

I huvudsak kan avvikelser kopplas till de externa köpen och främst att kostnaden för HVB-placeringar ökat. I jämförelse med utfallet för samma period förra året har de externa köpen ökat med 7 mnkr, varav kostnaderna för öppna insatser/stödinsatser är 1,4 mnkr lägre. Enheten har erhållit bidrag från Migrationsverket på 1,3 mnkr efter återsökning, som avser vårdinsatser enligt LVU för ensamkommande ungdom, en post som inte är budgeterad. Personalkostnaderna avviker med -0,9 mnkr, vilket beror på hög arbetsbelastning. Övertidskostnaden är mer än hälften av avvikelserna. Utöver det så är kostnaden för inhyrd personal 0,8 mnkr för perioden jan-april där tre personer köps in, varav en avslutas sista juli. Övriga två har avtal november ut. En iakttagelse är att UEU i högre utsträckning nyttjar övertid och mindre på externa konsulter i jämförelse med UEB och UEV.

Efter en granskning av de 27 nya placeringar som gjorts under perioden okt 2025 till feb 2026 framkommer att den vanligaste orsaken till placering är psykisk ohälsa (11 st). Inom den kategorin finns en tydlig majoritet bland flickor. Av de nya placeringarna kan för perioden 8 individer kopplas till kriminalitet.

Vid en fördjupad granskning under april månad framkommer en än mer oroande samhällsutveckling. Bland ungdomar med kriminell problematik är det många ärenden där verksamheten inte har någon tidigare kännedom. Signalerna kring rekrytering av unga personer till gängkriminalitet är alarmerande. Målgruppen för rekrytering från den organiserade brottsligheten riktas inte bara till ungdomar med socioekonomiskt utsatta levnadsförhållanden eller barn med funktionshinder. Det finns erfarenheter att rekryteringen breddats till målgrupper som varit svåra att identifiera genom sektorns förebyggande arbete. Sektorn har igångsatt ett utvecklingsarbete där hela kommunkoncernen involverats. Syftet är att kunna stärka insatserna på hemmaplan för ungdomar där det finns risker att utveckla en kriminell livsstil. Arbetet med att stärka skyddsfaktorerna lyckad skolgång/sysselsättning, meningsfull fritid och tryggare hemförhållanden behöver stärkas ytterligare.

Beträffande målgruppen med barn/ ungdomar med psykisk ohälsa/psykiatri behöver arbetet med regionen stärkas avsevärt. Initiativ har tagits på strategisk nivå inledningsvis för att påtala problematiken. Den insikten måste leda till utvecklade metoder i samarbete mellan huvudmännen. Dessa barn/ungdomar har påtagliga risker där deras sociala sammanhang i hemmiljön i kombination med stödinsatserna på hemmaplan inte är tillräckligt skyddande. Placeringar på HVB finansierad av

kommunen eller inläggning i slutenvård i regionens regi är inte lösningar som skapar långvariga förutsättningar för en stabil psykosocial utveckling.

Familjehemsenheter -0,9 (mars -0,3 mnkr)

På Familjehemsenhet myndighet märks en ökad kostnad för inhyrd personal. Kostnaden för perioden uppgår till 1,7 mnkr. Vakanser på egen personal kommer att märkas tydligare längre fram. Övertidskostnaden påverkar att avvikelsen inte är större.

Köp av konsulentstödda familjehem har i jämförelse med samma period förra året minskat i kostnad. Dock överstiger kostnaden budgeterad nivå. Det finns en målsättning att minska kostnaden till förmån för egna familjehem. För att ge familjehemmen rätt stöd har verksamheten arbetat med tjänstedesign, samt arbetar verksamheten aktivt med att motivera konsulentstödda familjehem att välja att ta uppdrag direkt från kommunen. Nyckeln i år är att lyckas bemanna upp med egen personal, vilket är avgörande för att undvika negativt resultat.

Enheten för våld i nära relation -0,6 mnkr (mars -0,5 mnkr)

Enheten har kostnader för inhyrd personal som kommer att finnas kvar till slutet på april, detta har för perioden inneburit en merkostnad på 0,4 mnkr. Vakans och långtidssjukskrivning bidrar till överskott på personalkostnader. Enheten avvaktar med tillsättning av vakant tjänst till hösten. Avslut av hyrpersonal efter april.

Verksamheten har erhållit 0,4 mnkr i statsbidrag för Nya SoL, kostnader möter upp i form av böcker, resor/logi och kursavgifter.

Enheten har under de senaste åren arbetat hårt för att minska externa köp. Jämfört förra året motsvarande period märks en liten ökning av kostnaden, men håller sig ändå i paritet med budget. Budgeten reducerades med nästan 5 mnkr inför 2026.

Förebyggande +0,6 mnkr (mars 0 mnkr)

Verksamheten har överskott på personalkostnader främst beroende på lägre semesteruttag och sjuklönekostnader än budgeterat. Projektintäkter för stadsdelslyftet kommer att mötas av motsvarande kostnader. Därutöver intäkter från olika stiftelser som kommer att nyttjas under året.

Tillståndsenheten -0,6 mnkr (mar -0,6 mnkr)

Alla tillståndshavare ska skicka in en restaurangrapport för föregående år under våren. När rapporterna har kommit in behöver enheten granska dessa och eventuella kompletteringar behöver göras innan enheten kan fastställa och debitera de årliga avgifterna. Dessa avgifter står för den största delen av enhetens intäkter. Under våren sker flest ansökningar om nya tillstånd. Samtidigt finns önskemål om debitering efter sommaren, eftersom det oftast är krögarnas mest lönsamma period, vilket gör att enheten har negativ avvikelse mot budget till dess att fakturering sker.

Utveckling och stöd +0,9 mnkr (+0,3 mnkr)

Positiv avvikelse för statsbidrag avseende Ukraina och för personalkostnader på grund av vakanser. Negativa avvikelser för hyresintäkter, reparationer samt larm och bevakning.

Övergripande samt mindre verksamheter +2,0 mnkr (mar +1,6 mnkr)

Satsning inom området hemlöshet budgeterat på övergripande nivå.

3 Årsprognos

Det bör först noteras att nämndens ram förändrats i och med hanteringen av tidigare underskott, vilket innebär 25 mnkr mindre än föregående år, samtidigt som ett omfattande omställningsarbete pågår.

Vad gäller årsprognosen är det utmanande. Utan aktivt arbete skulle resultatet kunna sluta på ca -50 mnkr. Nuvarande kostnadsnivå ligger kvar fram till hösten, för att sedan förhoppningsvis kunna minska en del utifrån att kartläggningen som påbörjats ger effekt.

Sektorn kommer fortsätta ha en tät uppföljning av placeringar (bl a orsaker och kostnader) för att kunna rikta och rikta om resurser under året. Åtgärder som behöver vidtas kräver planering, men kortsiktiga åtgärder är att se över nuvarande placeringar som åligger respektive verksamhet, vilka hemtagningar som är möjliga. En målsättning är att vi kan få tydliga ekonomiska effekter från hösten 2026. Detta gäller såväl Utredning vuxen som Utredning ungdom.

De vanligaste orsakerna till placering för barn och unga är normbrytande beteende/kriminalitet och psykisk ohälsa. Andelen som tidigare är känd inom socialtjänsten har minskat. Utifrån detta har sektorn initierat behov av samverkan i länsledning (länets Regionala Samverksansstruktur). Målsättningen är att på en strategisk nivå hitta samarbetsformer med Region Gävleborg som ger mer konkreta resultat.

Signalerna kring att unga rekryteras till kriminella gäng är oroande. Den organiserade brottslighetens målgrupp omfattar inte längre enbart ungdomar i socioekonomiskt utsatta situationer eller barn med funktionsnedsättningar. Erfarenheter visar att rekryteringen har utvidgats till grupper som tidigare varit svåra att nå inom det förebyggande arbetet. För att möta denna utveckling har sektorn initierat ett utvecklingsarbete där hela kommunkoncernen deltar. Målet är att stärka insatserna lokalt för unga som riskerar att dras in i en kriminell livsstil.

I ett längre perspektiv är en tydlig ambition att bygga ut en förebyggande och tillgänglig socialtjänst med kunskapsbaserade insatser, som möjliggör minskade placeringskostnader.

Årsprognos för nämnden uppgår till -30 mnkr.

4 Investeringsverksamhet

Investeringsbudget för året uppgår till 1,4 mnkr efter beslut i Kommunfullmäktige i mars om ombudgetering från föregående år med 0,2 mnkr. Utfallet är 0,1 mnkr för ackumulerad period och avser ljudanläggning.

Återhållsamhet generellt samt gällande anpassningar av lokaler gäller fortsatt.

5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Årsprognos/Investeringsverksamhet

Resultat

Ackumulerat resultat uppgår till -9,3 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Utfallet avviker mot budget med -15,4 mnkr.

I huvudsak kan avvikelsen mot budget kopplas till HVB-placeringar. Redan under

hösten ökade antalet placeringar och en stor del av dessa är nya/för nämnden tidigare ej kända ungdomar. Vid en jämförelse med samma period förra året är utfallet högre i år. Kostnaderna för öppna insatser/stödinsatser har dock minskat i förhållande till föregående år. Ambitionen av de besparingar som gjordes efter beslut som fattades 2024 kvarstår. Det innebär att nämnden strävar efter att ha så få placeringar som möjligt eller kortare placeringstider och att tillgodose vårdbehoven genom egna öppenvårdsinsatser.

Prognos

Det bör först noteras att nämndens ram förändrats i och med hanteringen av tidigare underskott, vilket innebär 25 mnkr mindre än föregående år, samtidigt som ett omfattande omställningsarbete pågår.

Vad gäller årsprognosen är det utmanande. Utan aktivt arbete skulle resultatet kunna sluta på ca -50 mnkr. Nuvarande kostnadsnivå ligger kvar fram till hösten, för att sedan förhoppningsvis kunna minska en del utifrån att kartläggningen som påbörjats ger effekt.

Sektorn kommer fortsätta ha en tät uppföljning av placeringar (bl a orsaker och kostnader) för att kunna rikta och rikta om resurser under året. Åtgärder som behöver vidtas kräver planering, men kortsiktiga åtgärder är att se över nuvarande placeringar som åligger respektive verksamhet, vilka hemtagningar som är möjliga. En målsättning är att vi kan få tydliga ekonomiska effekter från hösten 2026. Detta gäller såväl Utredning vuxen som Utredning ungdom.

De vanligaste orsakerna till placering för barn och unga är normbrytande beteende/kriminalitet och psykisk ohälsa. Andelen som tidigare är känd inom socialtjänsten har minskat. Utifrån detta har sektorn initierat behov av samverkan i länsledning (länets Regionala Samverksansstruktur). Målsättningen är att på en strategisk nivå hitta samarbetsformer med Region Gävleborg som ger mer konkreta resultat.

Signalerna kring att unga rekryteras till kriminella gäng är oroande. Den organiserade brottslighetens målgrupp omfattar inte längre enbart ungdomar i socioekonomiskt utsatta situationer eller barn med funktionsnedsättningar. Erfarenheter visar att rekryteringen har utvidgats till grupper som tidigare varit svåra att nå inom det förebyggande arbetet. För att möta denna utveckling har sektorn initierat ett

utvecklingsarbete där hela kommunkoncernen deltar. Målet är att stärka insatserna lokalt för unga som riskerar att dras in i en kriminell livsstil.

I ett längre perspektiv är en tydlig ambition att bygga ut en förebyggande och tillgänglig socialtjänst med kunskapsbaserade insatser, som möjliggör minskade placeringskostnader.

Årsprognos för nämnden uppgår till -30 mnkr.

Investeringsverksamhet

Investeringsbudget för året uppgår till 1,4 mnkr efter beslut i Kommunfullmäktige i mars om ombudgetering från föregående år med 0,2 mnkr. Utfallet är 0,1 mnkr för ackumulerad period och avser ljudanläggning.